

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ГРОМАДИ МІСТА ЗАВОДСЬКЕ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

15 СЕРПНЯ 2019 РОКУ

WWW.ZV.GOV.UA

№ 7 (7) ЩОМІСЯЧНО

Здорові та усміхнені діти - наше майбутнє!

Протягом липня місяця, в ДНЗ "Малютко" проведено поточний ремонт закладу, що дало можливість створити більш комфортні умови для його вихованців.

За невеликий термін роботи на посаді завідувача цього закладу вже впевнено можемо сказати, що Заводська міська рада передусім переймається проблемами закладів дошкільної освіти. Так, міський голова Віталій Володимирович Сидоренко та заступник міського голови Сергій Васильович Добруля завжди йдуть на зустріч аби покращити добробут садочків. Тому, від усього колективу дошкільного навчального закладу "Малютко" та від імені батьківської громади, висловлюємо вдячність за підтримку життєдіяльності та функціонування закладу, за укріплення матеріально - технічної бази, за те, що Ви пройняті турботою про долю й виховання наших малюків.

Для покращення умов проведення якісного виховання в ДНЗ "Малютко" проведено цілий комплекс робіт:

- проведено косметичний ремонт групових кімнат, музичної та спортивної зали, коридорів та сходової клітки;
- відремонтовано санвузли, частково замінені раковини та унітази;
- здійснено промивання радіаторів на другому поверсі та заміна старих металевих труб на металопластикові;
- демонтаж старої системи опалення;
- часткова реконструкція електропроводки;
- проведено капітальний ремонт системи водовідведення;
- закуплено два бойлери ємністю 100 літрів кожний;
- поновлено господарчий інвентар та стелажі для посуду.

Тож, за професійно організовану трудову діяльність у ремонті та благоустрої садочку висловлюємо щиро по-

дяку фірмі "Амавір", керівнику Інденко Володимиру Івановичу та бригаді виконавців Замули Сергія Віталійовича; фірмі "Енергосервіс-М", керівнику Михайловському Олександрю Георгійовичу; КП "Комунсервіс", директору Мельнику Володимиру Тарасовичу, головному інженеру Малишкю Сергію Олександровичу та начальнику виробничої дільниці Дзюбі Володимиру Дмитровичу.

Під час ремонтних робіт, з виробничої необхідності перенесено та облаштовано пральню кімнату в приміщенні закладу. Щиро радіють машиністи з прання, які нині приходять на роботу у світле, охайне, професійно облаштоване нове приміщення, де набагато комфортніше працювати. Особливу подяку за облаштування пральні хочеться виразити слюсарю – сантехніку КП "Комунсервіс" Михайліченку Віктору Івановичу.

Завдяки творчому вольовому колективу ДНЗ "Малютко" пофарбовано фасад приміщення в яскраві кольори, приведено в належний стан прилегла територія, а сам садочок приваблює своєю казковістю.

Незамінними помічниками в роботі стали наші батьки, які активно долучалися до всіх сфер життя дошкільного закладу. Колектив ДНЗ щиро вдячний всім батькам за надану допомогу та підтримку у вирішенні безпечного та естетичного оточення дошкільнят у новому 2019-2020 навчальному році. Особливо слова вдячності хочеться виразити: Михайлець А.М., Куриленко Р.В., Куриленко Б.В., Іващенко А.О., Мурущук М.А., Потоцький О.С., Цема Д.В., Фисун М.М., Павленко Є.В., Литовченко О.М., Бондаренко А.І., Совін Н.В., Шинкаренко Т.О., Скрипниченко С.В., Потоцький С.С., Обчий С.А., Свириденко І.О., Ізюменко О.А., Долинний О.О., Пестич Ю.І., Сіренко І.В., Загора О.В., Довгань О.М., Драна Ю.В. Сподіваємося на подальшу плідну

співпрацю щодо створення сучасних умов виховання малюків.

Гадаю, що колектив у тісній співпраці з батьками спроможний розв'язати всі завдання освітньо - виховного процесу.

Щиро подяку за укріплення та поновлення матеріально - технічної бази, благоустрою нашого дитячого садочку хочеться виразити спонсорам: директору ТОВ "Елеватор - Агро" Бойку Олександрю Юрійовичу; голові правління ПрАТ "Склоприлад" Ілюхину Юрію Володимировичу; приватним підприємцям: Старику Володимиру Івановичу, Грабовим Світлані Миколаївні та Ігорю Івановичу, Мельнику Віктору Олександровичу, Буряку Олександрю Миколайовичу, Магамадову Саламбеку Баудиновичу.

За місяць встигли зробити багато робо-

ти, та багато ще б хотілося оновити, змінити та придбати.

Найближчим часом планується ремонт покрівлі та придбання холодильної шафи на харчоблок.

Для мене, як для керівника закладу, найважливіше, щоб дітки почували себе у садку, як вдома. На сьогоднішній день для наших вихованців створено комфортні умови, які вони завжди пам'ятатимуть, бо роки, проведені в садочку ніколи не стираються з пам'яті.

Світло і сонячно у нашій садочку,
Настрій чудовий у всіх.

Ми одне одного радо вітали -
Хай тут панує радість та сміх!

Завідувачка ДНЗ «Малютко»
Бойко А.А.

Оновлення музичних інструментів

за для відродження напряму живої музики в місті

Популяризація живої музики, підвищення її ролі у патріотичному та естетичному вихованні сучасного покоління, забезпечення духовної єдності різних верств та вікових категорій населення, зміцнення міжрегіональних культурних зв'язків – це основна мета проекту, автором якого стала директор Заводського МБК №1 Краснолуцька Юлія Вячеславівна.

Оскільки на сьогоднішній день практично скоротилась кількість музичних оркестрів у системі шкільних, позашкільних, середніх і вищих навчальних закладах, у будинках культури, на підприємствах та в інших сферах діяльності, стало доцільним оновлення музичних інструментів Народного самодіяльного духового оркестру. В

останній час склад колективу активно посилюється представниками молодого покоління, школярами. Але за браком музичних інструментів задовольнити потреби мешканців нашого міста немає можливості. Тож оновлення даної матеріальної бази стало досить актуальним на сьогоднішній день, адже жива музика, оркестрове духове виконавство – це невід'ємні складові частини історично набутого людством культурного розвитку, що має своє місце, попит у суспільстві і вплив на нього. Музична виконавська майстерність – єдиний засіб, за допомогою якого музика матеріалізується в об'єктивній (звуковій) реальності, виявляється в усій своїй видовій, стилістичній і жанровій різноманітності,

стає об'єктом сприймання, почуттєво-емоційного переживання і виконує притаманні їй соціальні функції.

Майбутній розвиток культури неможливий без постійного зростання соціокультурних функцій музичного виконавства. Вичерпуючи одні типологічні види та стилі, виконавське мистецтво формує інші, окреслює парадигму нової виконавської поезики. Велике значення у цьому процесі оновлення мають зміна суспільних форм музикування, еволюція музичних жанрів і стилів, удосконалення музичних інструментів та техніки виконання. Розширюються методи культурно-виховної і просвітницької роботи, росте потреба в

СТОР. 2 >>

<< СТОР. 1

духовному збагаченні усіх верств населення.

Даний проект передбачав оновлення музичних інструментів за для розвитку напрямку живої музики в місті та популяризації живої інструментальної музики як

невід'ємного елемента української культури. І досить приємно констатувати той факт, що за результатами голосування конкурсу проектів, реалізація якої відбувалась за рахунок коштів громадського бюджету на 2019р., більшість активних та небайдужих громадян нашого міста відда-

ли перевагу та підтримали саме цей!

На сьогоднішній день це дає можливість залучити якомога більше населення, зокрема і підрастаюче покоління, до ознайомлення з культурою та традиціями нашого народу, відчути музику, «доторкнутись до неї» безпосередньо, що зараз дуже

рідко зустрічається не тільки в межах нашого району, а навіть і області.

Тож, запрошуємо усіх бажаючих доєднатися до нашої великої мистецької родини!!!

Учасники Народного самодіяльного духового оркестру Заводського МБК №1

З поглядом у майбутнє...

Навчальний рік у Лохвицькому механіко-технологічному коледжі Полтавської ДАА, як і щороку, завершується випускним. Студенти технологічного та механічного відділень денної форми навчання разом з дипломами одержують атестати про середню освіту. Не став винятком і цей рік.

Вітаючи випускників із закінченням навчання, директор коледжу Корнієнко Віктор Миколайович побажав їм успіхів у роботі та навчани, не сходити й надалі з обраної стежки в житті. Він запросив завжди приїздити на зустрічі випускників, пам'ятати викладачів та студентських друзів, свято зберігати та шанувати традиції навчального закладу.

Разом із завідувачими відділеннями – Московець Оленою Миколаївною та Мусієнко Ліаною Олександрівною директор вручив дипломи випускникам спеціальностей «Галузеве машинобудування» та «Харчові технології». Дуже приємно, що цього року дипломи з відзнакою одержали як механіки, так і технологи: Рудська Катерина, Костенко Таміла, Ільїн Роман, Часник Андрій.

Крім цього, міський голова Віталій Володимирович Сидоренко вручив також грамоти і грошові винагороди відмінникам навчання. Він подякував випускникам за те, що були активними учасниками всіх заходів, що проходили в місті, брали участь у конкурсах та змаганнях.

Грамотами коледжу відмічені активні учасники технічної творчості, олімпіад, конкурсів, фестивалів, призери та переможці спортивних змагань, художньої самодіяльності: Костенко Таміла, Рудська Катерина, Часник Андрій, Вихрань Андрій, Мороз Данило, Омеляненко Костянтин, Саморай Андрій, Дуб'яга Артем, Іващенко Ігор, Ковтун Валентин, Ільїн Роман, Лагуткін Денис.

У виступах старост груп Рудської Кате-

рини та Часника Андрія звучали слова щирої вдячності викладачам, керівникам груп – Горбонос Вікторії Вікторівні і Буглаку Анатолію Івановичу, батькам за навчання, виховання та підтримку. Вони дякували за те, що завжди з розумінням ставилися до студентських проблем і допомагали їх вирішувати. Коледжу побажали звершень і процвітання, а педагогічному колективові – невичерпної енергії і наукових пошуків.

Випускники запевнили, що гордо нестимуть звання випускника Лохвицького механіко-технологічного коледжу.

З успішним завершенням навчання студентів та викладачів привітали батьки – Іващенко Наталія Вікторівна і Мостовий Сергій Анастолійович. Вони побажали всім випускникам бути чесними в думках, почуттях і справах, щоб мудрість і щирість були неодмінними супутниками в житті. А вічна книга мудрості нехай супроводжує кожного, як доленосна зірка, незаперечними істинами.

Врученню дипломів передувала не менш важлива подія – захист дипломних проектів. Голова екзаменаційної комісії спеціальності «Харчові технології» за освітньо-професійною програмою «Виробництво хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчових концентратів» Будник Ніна Василівна, доцент кафедри технології харчових виробництв і ресторанного господарства Полтавської ДАА, відмітила цікаві дипломні проекти навчально-дослідницького характеру. Костенко Таміла (керівник Горбуля Г.Ф.), яка провела дослідження впливу нетрадиційної сировини (шкірки апельсина, кропу та базилика) на якість хлібобулочних виробів і розробила три рецептури нових видів хліба з добавкою вказаних видів нетрадиційної сировини; Рудської Катерини (керівник Горбонос В.В.) провела дослідження впливу нетрадиційної сировини (пшона) в різних кількостях на якість хлібобулочних виробів і

розробила власну рецептуру нового хліба. Для створення привабливого кольору і підвищення харчової цінності до складу рецептури вона включила куркуму. Всю сировину для виробів студенти заготовляли самостійно, готували напівфабрикати й аналізували їх. Глибокі і відмінні знання при захисті дипломного проекту показала Плита Марина.

Члени екзаменаційної комісії і незалежні експерти високо оцінили гармонійний смак, оригінальність і неповторність всіх виробів, висловили думку, що таку продукцію можна рекомендувати для вироблення у виробничих умовах.

Тематика дипломних проектів спеціальності «Галузеве машинобудування» за освітньо-професійною програмою «Експлуатація та ремонт обладнання харчових виробництв» розроблена на підставі виробничих даних підприємств, на яких

студенти проходили переддипломну практику: ПрАТ «Оболонь», ТОВ «Елеватор Агро», ТОВ «Лохвицький комбикормовий завод», ПрАТ «Фірма «Полтавпиво».

Голова екзаменаційної комісії Келемеш Антон Олександрович, доцент кафедри галузевого машинобудування, відмітив кращі проекти таких студентів: Часника Андрія (керівник Богдан О.О.), Вихраня Андрія (керівник Корнієнко В.М.), Ільїна Романа (керівник Общій С.А.), Іващенко Ігоря (керівник Москаленко С.Я.), Мороза Данила (керівник Шкурка В.Д.).

Випускники коледжу передали естафету у здобутті знань, умінь та навичок майбутнім студентам, які з нового навчального року прийдуть їм на зміну.

Щасливої дороги, випускники!

Таранська А.А., методист з виховної роботи, Костенко Таміла, випускниця коледжу

Документи

РІШЕННЯ РАДИ

Про внесення змін до бюджету міської ради на 2019 рік

Керуючись пунктом 23 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

ВИРІШИЛИ: 1. Внести зміни у видаткову частину спеціального фонду бюджету на 2019 рік по КПК 5041 «Утримання та фінансова підтримка спортивних споруд» КЕКВ 3110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування» зменшити на суму 377 950,00 грн., а по КЕКВ 3132 «Капітальний ремонт інших об'єктів» збільшити на суму 377 950,00 грн. (капітальний ремонт по облаштуванню спортивного майданчика за адресою: м. Заводське Лохвицького району Полтавської області вул. Шкільна).

2. Бухгалтерії міської ради внести зміни в помісячний розпис бюджету на 2019 рік.

3. Затвердити довідки про зміни до бюджету на 2019 рік.

В.СИДОРЕНКО
міський голова
24 липня 2019 року рішення №1

РІШЕННЯ РАДИ

Про направлення вільних лишків

Керуючись пунктом 23 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пунктом 7 статті 78 Бюджетного кодексу України та беручи до уваги клопотання КП «Комунсервіс» від 19.06.2019 за №109

ВИРІШИЛИ: 1. Направити кошти в сумі 106 955,00 грн. вільного залишку бюджетних коштів загального фонду бюджету, що утворився станом на 01.01.2019 року, а саме:

загальний фонд

- по КПК 0111010 «Надання дошкільної освіти» КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних) в сумі 11 102,00 грн. (поточний ремонт системи електропостачання приміщень ДНЗ «Малютко» 11 102,00 грн.);

спеціальний фонд

- по КПК 6030 «Організація благоустрою населених пунктів» КЕКВ 2610 «Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)» в сумі 27 628,00 грн. (придбання насосного агрегату ЕЦВ 8-40-120 для КП «Комунсервіс»);

- по КПК 5041 «Утримання та фінансова підтримка спортивних споруд» КЕКВ 3132 «Капітальний ремонт інших об'єктів» в сумі 68 225,00 грн. (капітальний ремонт

по облаштуванню спортивного майданчика за адресою: м. Заводське Лохвицького району Полтавської області вул. Шкільна).

2. Затвердити профіцит загального фонду бюджету в сумі 95 853,00 грн.

3. Затвердити дефіцит спеціального фонду бюджету в сумі 95 853,00 грн. джерелом покриття якого визначити вільний залишок бюджетних коштів, що утворився станом на 01.01.2019 р. по загальному фонду бюджету.

4. Бухгалтерії міської ради внести зміни в помісячний розпис бюджету на 2019 рік.

5. Затвердити довідки про зміни за 2019 рік.

В.СИДОРЕНКО
міський голова
24 липня 2019 року рішення №2

<< СТОР. 3

руч добрі і чуйні люди.

Адміністрація Заводської ЗОШ І-ІІІ ступенів №2, батьки, діти, вчителі щиро вдячні міському голові Сидоренку В.В., в.о завідувача відділом освіти Лохвицької РДА Яковенку Т.В., голові правління ПрАТ «СКЛОПРИЛАД» Ілюхіну Ю.В. і юристу-консульту Чалому Ю.А.; директору ТОВ «Лохвицький комбікормовий завод» Берднику Ф.В., «Яблунівське відділення з переробки газу», Управління з переробки газу та газового конденсату Герасимчуку В.І.

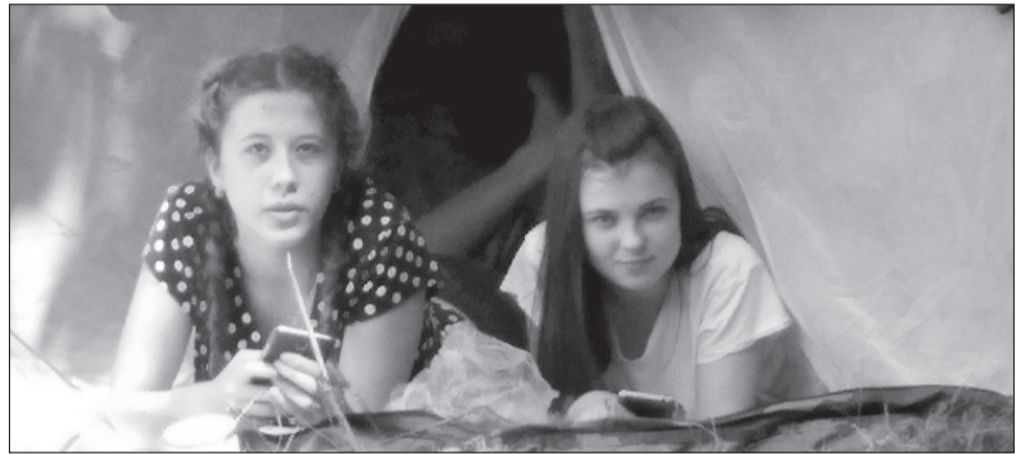
Завдяки турботі Лохвицької РДА, зокрема завідувачці сектору у справах мо-

лоді та спорту Коваленко В.І., наші учні мають змогу відпочити та оздоровитися у таборах «Горизонт», «Сонячний», «Іскорка», «Маяк», «Крилатий», «Лісовий».

Щиро вдячні батькам наших учнів, котрі з розумінням ставляться до проблем школи, надають матеріальну допомогу та завжди підтримують нас у всіх справах.

Маємо надію, що і в наступному році ми зможемо організувати відпочинок і оздоровлення більшої кількості дітей у наших закладах, за підтримки чуйних, небайдужих до дитячих доль людей.

Голінченко Л.П., заступник директора з виховної роботи

Чемпіоном Європи з карате став заводчанин

У Празі відбувся Чемпіонат Європи з Шинкіокушин карате серед кадетів та молоді. У складі збірної України в турнірі брали участь спортсмени з Полтавщини. Наш заводчанин, Вячеслав Заславець, став чемпіоном серед хлопців U-16 у ваговій категорії до 60 кг. Він провів чотири поєдинки, у яких вибив з турніру литовця Мішкінаса Гредіуса, Поляка Петра Корлуба та угорця Ласло Матіаса Кісса. У фіналі Вячеслав здолав болгарина Івана Чобанова. До змагань спортсмена готував тренер Володимир Прядка (Лохвиця).

Вітаємо Вячеслава та бажаємо йому нових перемог.

Свято української пісні – свято душі

Співучий наш Посульський край... Українська пісня – це бездонна душа народу, його сила, його слава. Скільки живуть на Посуллі люди, скільки й співають. Широкий світ розкривається у наших піснях.

6 липня цього року в комунальному закладі «Недригайлівський центр культури і дозвілля Сумської області» відбувся регіональний фестиваль хорових колективів «Пісенне Посулля» за участю аматорських колективів Полтавської та Сумської областей.

Фестиваль покликаний активізувати діяльність аматорських хорових колективів по збереженню та пропаганді традицій культури.

Головне завдання та мета фестивалю – збереження і популяризація мистецьких надбань Посулля, активізація діяльності та підтримка постійно діючих аматорських хорових колективів, залучення до їх складу талановитих особистостей, молоді.

Програма фестивалю була насиченою, кожен колектив представив чотири різнохарактерні твори. Протягом трьох годин цінителі хорового мистецтва мали змогу насолодитись багатством української пісні, художнім рівнем та виконавською майстерністю, сценічною культурою аматорських вокально-хорових колективів. В

залі панувала добра і тепла атмосфера.

У фестивалі прийняли участь 7 хороших колективів та 4 вокальних ансамблів з Сумської та Полтавської областей. Із Сумської області: народний аматорський хоровий колектив комунального закладу «Недригайлівський центр культури і дозвілля Недригайлівської селищної ради» (кер. Тетяна Цибульняк), хоровий колектив «Берегиня» Недригайлівського районного територіального центру соціального обслуговування (кер. Зотій Гуцул), народний аматорський хоровий колектив Бобринського сільського будинку культури (кер. Віра Яременко), народний аматорський вокальний ансамбль сучасної та народної пісні «Зорецвіт» Роменського міського будинку культури Роменського району (кер. Тетяна Литвиненко), народний аматорський хоровий колектив (кер. Микола Назаренко), народний аматорський вокальний жіночий ансамбль «Дивограй» (кер. Павло Гладкий), вокальний квартет «Степанівські чарівниці» Степанівського селищного будинку культури Сумського району (кер. Людмила Пастушенко), дитячий хоровий колектив комунального закладу Сумської районної ради – Садівська дитяча школа мистецтв (кер. Іван Дейнека), аматорський вокальний жі-

ночий ансамбль «Веселухи» Підставського сільського будинку культури Липоводолинського району. З Полтавської області у фестивалі взяли участь два колективи: народний аматорський хор української пісні «Явір» Заводського міського будинку культури №1 Лохвицького району (кер. Людмила Лобецька) та народний аматорський хоровий колектив «Оберіг» Лубенського міського будинку культури (кер. Володимир Котюх).

Народний аматорський хор української пісні «Явір» представив на хоровому фес-

тивалі 4 різнохарактерні твори: музика Віталія Газінського, слова Михайла Каме-нюка «Молитва за рідний край»; музика Петра Свіста, слова Олеса Жолдака «Гарний, козак, гарний»; українська народна пісня «На вулиці музиченька грає», солістка Наталія Репецька; українська народна пісня «Ой, дубе, ти, дубе». Тепло сприймали глядачі виступ хору «Явір». Учасники колективу були нагороджені щирими та гучними оплесками, запрошенням «на біс» виконати ще одну композицію.

СТОР. 5 >>

<< СТОР. 4

За вагомий внесок у збереження та примноження кращих культурних традицій Посульського краю, пропаганду хорового мистецтва та участь у регіональному фестивалі хорових колективів «Пісенне Посулля» колективи отримали дипломи, пам'ятні сувеніри та грошову нагороду.

Хочеться висловити подяку апарату міської ради, які посприяли участі нашого колективу в даному фестивалі, а також директору Заводського МБК №1 Краснолуцькій Ю.В. за безпосередню організацію

та реалізацію даної поїздки.

...Україна завжди славились гуртовим співом і він є одним із найпоширеніших жанрів. Українська пісня передає всю історію, все життя. Тож регіональний фестиваль хорових колективів «Пісенне Посулля» став справжнім «святком душі» для колективів та глядачів.

Л.В.Лобецька, керівник Народного аматорського хору української пісні «Явір» Заводського МБК №1

Коли захоплення переростає в професіоналізм

Щастя людини – у творчості. Воно є джерелом духовної наснаги, насолоди, цінностей, що відкривають шлях до храму душі, до краси. Саме такими щасливими людьми є ми – учасники студії естрадного вокалу «Golden Voice» Заводського МБК № 1, яку очолює професіонал своєї справи Ірина Миколаївна Пронь. Студія створена не так давно, але дає талановитим жителям різних вікових категорій змогу розвивати та вдосконалювати свої творчі здібності.

Значний творчий потенціал колективу є вагомим підґрунтям для подальшого розвитку та нових мистецьких здобутків. На кожній репетиції з учасниками студії проводиться індивідуальна робота з постановки голосу. Для правильного естетичного звукоутворення, формування і фіксації співочих навичок проводяться вокальні розспівування, іде робота над вивченням вокальних творів. Учасники студії беруть участь в концертних міських, районних, обласних заходах та фестивалях.

«Хочу записати пісню!» – просте бажання, але як зробити так, щоб воно реалізувалося у кращому вигляді й було оцінено сповна?»

Для початку усвідомити: зробити якіс-

ний запис пісні в домашніх умовах нерально. Тому слідом за бажанням запису пісні зазвичай починаються пошуки... Спочатку – тієї самої пісні, яку хочеться записати, а потім – студії, де, власне, і буде записана обрана композиція.

Так, завдяки фінансовій підтримці Заводської міської ради, наша мрія здійснилась: ми побували в професійній студії звукозапису. Не могли приховати хвилювання, але, пройшовши інструктаж, приступили відразу до роботи. Все інше відійшло на другий план. Перші спроби були трохи невдалі, але, взявши до уваги всі зауваження та корективи, ми швидко змогли налаштуватись на потрібний лад та поринути в атмосферу «ой якої ж нелегкої» творчої роботи. Година минула непомітно, цікаво, з адреналіном та новим досвідом. Ми дуже вдячні за організацію і можливість відчувати себе хоч трішки, але зірками.

Це важка робота, але дуже цікава та захоплююча. Ми отримали неймовірне задоволення. Тож, очікуйте в найближчий час наші sound-и))

Учасники студії естрадного вокалу Заводського МБК №1

«Тільки бізнес і нічого особистого», або як проходять сесії районної ради

25 липня відбулась сесія Лохвицької районної ради, куди ми поїхали від Заводської міськради «просити захисту» від свавільства депутата районної ради Грибовода С.М., який вже 2 місяці поспіль травить м. Заводське і с. Токарі. Хочу поділитись своїми враженнями, як людини сторонньої, не з того ... зібрання.

Склалось враження, ніби побував на засіданні бізнес-клубу чи підприємства по розподілу/освоєнню бюджетних коштів.

Спочатку майже годину уламували, перепрошую, переконували головного лікаря нашої районної лікарні Бурлей В.В. «затянуть пояс потуже», зменшити витрати, скоротити всіх кого можна. На що лікар, не можна не відмітити, впевнено відстоював, що ніяких відділень скорочувати не буде – нема вже куди скорочувати, заборгованості по зарплаті, лікарня ледь жевріє, щоб не розгубити спеціалістів.

Скажу відверто, видовище гідке й прилизиве. Коли людина праці, яка трудиться, паше, стоїть і з останніх сил намагається врятувати лікарню, зберегти штат і закупити обладнання, а народні обранці, «щиро співчуваючи», уламують його «краще економити» і скорочувати, а через кілька хвилин дружно «підняли свої напружені рученьки» за виділення багатомільйонних сум на примарну «розчистку» русел. Ну ще б повірив, що немає коштів і щоб купити хліба треба продавати чийсь нирки, але наступне голосування мене просто вразило.

Розглядалось питання про виділення чергових 5 млн гривень на примарну

«розчистку» русел річок, і додатково ніби 12 млн гривень (точно не скажу, сайт рай. ради вже «підчищений» і перевірити поки що ніде) на боротьбу з тою мікрофлорою, яка, як я підозрюю, з'явилась внаслідок попередніх «розчисток» і перегороджувань русла. Проголосували майже одногосно без зайвих питань, не сперечаючись, як за лікарню, звідки взяти гроші і на чому зекономити. Тобто, ще 17 млн. на рівному місці. Були, прийшли, освоїлись. Бінго!

Коли хтось з депутатів (районної ради!) задав питання, на чіе замовлення виділяються кошти для «розчистки русел». Відповідь була: «на замовлення такого-то підприємства районної ради». Підприємство-замовник належить районній раді! Тобто, я замовляю чергові (вже не перші) 17 млн гривень виділити з обласного бюджету на «розчистку русел» - обласна рада мені їх ЩЕДРО надає. Просто так. Я чемно дякую і «освоюю» на річці ці гроші. Я щасливий.

А на лікарню в мене немає. Звідки? Я ж не мільйонер! Ану, сільради, скиньтесь на лікарню, бо нема де взяти...

Ще я побачив, що існує лохвицький ненародний районний звичай, коли адміністрація і представники ради їздять від села до села, від одного голови до іншого і кажуть: «треба стільки-то коштів на таке-то, дай». І змушені були давати. Відривать від громади, виривать з рота у власних мешканців, що віддять «барінові». «Барін приказали...». Ви ж «Му-му» читали?

І мало який голова наважувався показати їм зуби і «звірний оскал україн-

ського націоналізму» - більшість, щоб не зв'язуватись і не створювати собі проблем, робили що попросять. Присісти – так присісти, нагнутись – так нагнутись. А хто не погоджувався на добровільне звалтування громади – ті й досі, зі слів деяких депутатів, мають перевірки і комісії з району і області. А коли кошти надходять вже на районний бюджет чи «на заклади Лохвиці», на нібито благородні цілі – то тільки Бог і деякі посвячені знають, як вони там розподілялись і що справді йшло за цільовим призначенням, а що на відгодівлю «луччих людей».

Лунали дорікання, що «майже всі дають, а Заводська міськрада не хоче». Але ключове питання – «Кому давати?».

Невеличке відхилення від теми. Про «благідіяльність». Якщо на вулиці стоїть людина, яка, преборюючи сором, справді нуждается, щоб поїсти – то гріх не дати. А коли тебе перестриває забулдига і борзо вимагає «братуха дай рубль»? Якщо ти знаєш, що він просто купить дозу і ще раз «вмажеться» - то чи відривати ці гроші від себе? Чи краще йому щось відривати? Але це вставка зайва, не по темі. Просто подумалось про різні аспекти благодійності, які зовсім не мають відношення до районної ради і РДА. Вернемося до ради.

Разом з виділенням на «розчистку» русел голосували за виділення коштів на інформаційну підтримку сесій ради в розмірі 50 тисяч гривень, і цей благовірний намір навіть викликав певну суперечку. Від когось з депутатів лунає питання «Це що, 50 тисяч за пару постів у фейсбуці?

Так це ж роботи на 20 хвилин!» Виник навіть спір. Хтось хотів зекономить 50 тисяч гривень. А до 17 мільйонів на «русла» питань не виникло. Комара відцідували, а верблюда вирішили не помічати. Чи не захотіли зв'язуватись? І це при тому, що, як повідомив головний лікар Бурлей В.В., з вересня приїде ще 2 молоді спеціалісти на роботу в районну лікарню. На зарплату в 3 й трішки тисячі грн/місяць. Чи довго витримають? Лікарям на зарплату і на обладнання немає, а за пару постів у фейсбуці і 50 тисяч не жалко!

Прозвучала також дуже символічна фраза з вуст співробітника апарату ради «Держава нам виділила кошти в обсязі стільки-то мільйонів гривень на субсидії населенню, але вони нам не потрібні і ми повернули їх назад». Я розумію, що там були певні розрахунки, обґрунтування. Але прозвучало дуже символічно і відверто...

«Розглядалось» також питання про передачу сумнозвісному КП району ради «Добробут сервісу» дерев, що мають спилити в Харківцях. Запевнили, що всі дерева сухі, аварійні, законно списані по актах. Проголосували як завжди і щедро і безкоштовно предали їх «Добробут сервісу». Але. Людям в Харківцях і Западнцях дешевші чи дармові дрова не потрібні? Ні сім'ям з дітьми, ні стареньким, нікому? «Добробут-сервісу» нужніше?

Справедливості ради хочу зазначити, що не всі депутати районної ради є членами однієї збірної, деякі люди справді ви-

СТОР. 6 >>

<< СТОР. 7

щоб підносити народ до своєї фантазії, потрібно самим зійти до народу і зробитися тоді його вірним відгомном". Активна участь Г. Галагана в культурному житті краю: поповнення своєї мистецької колекції з одного боку, і матеріальна підтримка художників з іншого, придбання нових книг, утримання хору, видання книг, членські внески в різних організаціях та ін. – все це вимагало значних матеріальних коштів, надходження яких, в першу чергу, лягало на плечі кріпаків з галаганівських маєтків. Проте отримувати додаткові кошти молодий поміщик намагався не за рахунок остаточного визискування своїх селян, а шляхом збільшення рентабельності власних маєтків. Ще будучи студентом Григорій Павлович постійно цікавився станом батьківського господарства. З листів матері і повідомлень економів він зрозумів суть кризи в маєтках, яка з кожним роком поглиблювалася. Однією з її причини, на його думку, була відсутність професіоналізму і безвідповідальності окремих управителів. Григорій переконався в тому, що середня ланка управління повинна бути не лише чесною і справедливою, а й досить ініціативною в процесі запровадження у господарстві товарно-грошових відносин. Перш за все він зосередив увагу на підвищенні врожайності сільськогосподарських культур і розширенні посівних площ під зернові культури, а також збільшенні поголів'я тваринництва, особливо вівчарства і свинарства. Вже на початку 50-х рр. нові підходи у господарюванні привели до покращення фінансової стабільності маєтків. Про результати свого господарювання він час від часу повідомляв Московське Товариство сільського господарства, дійсним членом якого був обраний у 1850 р. В умовах інтенсивного розкладу феодально-кріпосницької системи і визрівання нових капіталістичних відносин Г. Галаган зумів визначити пріоритетні напрямки розвитку господарства, зрозумів необхідність змін в організації виробництва, оплаті праці тощо і таким чином успішно перебудував господарство, запровадивши в ньому нові ринкові відносини. Незважаючи на фінансово-економічну кризу 60-х рр., йому вдалося за короткий час перебудувати систему господарювання і частково стабілізувати фінансовий стан. Вже на поч. 70-х рр. повною мірою проявилась ефективність і доцільність раніше обраних пріоритетів у процесі переходу господарства на нові економічні засади. До того ж, на відміну від більшості інших поміщиків, Г. Галаган прагнув змінити на краще становище селян. Його думки з приводу селянського питання знайшли своє втілення у численних нарисах і статтях (частина з них знаходяться у фондах Інституту Рукопису). Вони не тільки пояснюють основні напрямки майбутньої державної діяльності Г. Галагана, спрямованої на покращення селянського побуту, а й допомагають якнайповніше відтворити коло проблем, якими цікавився Григорій Павлович. Серед них привертають увагу: "Обозрение 1849 года по крестьянскому вопросу" (1850 р.), "Об отношениях помещика к крестьянам и крестьян к помещику" (1854 р.), "Об отношениях к крестьянскому вопросу как предисловие к сельскому уставу" (1852 р.), "Главные данные на которых основывается необходимость уничтожения крепостного состояния" (сер. XIX ст.), "О крепостном состоянии в настоящее время и возможности его уничтожения" (1854 р.), "Проект освобождения крестьян путем освобождения новорожденных" (1854), "Дополнения (к статье по вопросу об освобождении крестьян)" (1855 р.) та ін. В кінці 50-х рр. уряд почав залучати відомих, діячів, які

добре знали становище селян в краї до підготовки реформи, яка мала на меті ліквідувати кріпосні відносини. Г. Галаган з готовністю приєднався до цієї роботи.

Одним з буржуазних перетворень 60-х рр. в Росії було проведення земської реформи (1864 р.), що передбачала створення земських установ: губернських, повітових, земських зборів та губернських й повітових земських управ. Захопившись можливостями, які надавала нова форма організації місцевого самоврядування, Григорій Галаган став брати активну участь у роботі земств Полтавської губернії, які були створені в 1865 р. Його цікавило все: і вибори земських гласних, і ставлення до земства населення, і позиція дворянства щодо місцевого населення та органів самоврядування тощо. Низка документів ЦДІАК України свідчать про постійне намагання Г. Галагана покращити становище селян: він направляє їх до Петербурга та інших міст для опанування ремесла, влаштовує нижчі школи, ремісничі училища, лікарні, шпиталі, виділяє кошти на утримання вчителів сільських шкіл, на будівництво та ремонт церков і придбання для них ікон тощо. Громадські з відячністю відповідала Григорію Павловичу і його дружині Катерині Василівні (одружилися в 1847 р.) на їхні благодійні зусилля. Підтвердженням цього є численні листи і подяки, які надходили від різних товариств, організацій, закладів, окремих осіб, а також повідомлення про обрання Галаганів почесними членами чи попечителями різних об'єднань. Деякі з цих документів знаходяться у фондах Інституту Рукопису.

Всі ці експонати увійшли до тієї колекції старожитностей, що за довгі роки була сформована у Сокиринцях різними поколіннями цієї родини. В ній були присутні твори образотворчого мистецтва, зброя, подарунки Петра I, шведські талери, що були захоплені Гнатом Галаганом під час Північної війни у 1708 році, срібний посуд з родинними гербами та багато інших предметів. Багато з цих експонатів безслідно зникли в роки громадянської війни, а решту збереженої колекції Галаганів було передано до Чернігівського художнього музею, зрештою ця колекція стала основою музею.

Г. Галаган фінансував проукраїнські видання «Основа» і «Киевская старина», матеріально і морально підтримував українських вчених, літераторів, інших представників творчої інтелігенції.

Усвідомлення значимості меценатства для розвитку освіти і культури, водночас з глибоким розумінням їх ролі у житті народу, прийде до нього у більш зрілому віці.

Непересічність особистості Г. Галагана дозволяє, окрім іншого, простежити розвиток громадської думки українського суспільства у другій половині XIX ст. До Григорія Павловича як до людини освіченої, яка обстоювала національно-просвітницькі ідеї піднесення культурного рівня народу та пробудження національної свідомості, й водночас великого землевласника, звертались за допомогою багато діячів науки, освіти, культури. Зокрема, його просили допомогти видрукувати збірку українських пісень М. Максимовича, видання якої припинилось через нестачу коштів. Папір та друкування кожного тому коштували майже 300 крб., але незважаючи на відчутні витрати, Г. Галаган задовольнив прохання, оплативши всі поліграфічні роботи. Наприкінці березня 1853 р. до мецената звернувся А. Рігельман з проханням допомогти видати твори А. Метлицького, доповнивши окремі розділи збірки, а саме купальські, зажнивні, осінні та коліскові пісні. Г. Галаган з властивим йому естетичним смаком запропонував видати пісні з нотами, на що А. Рігельман

зауважив: "Ти вимірюєш на аристократичну ногу. Користі для аристократів, які давно опухли до всього живого, не буде, а люди середнього достатку купити не зможуть, бо дорого. А втім, ти видаєш тому і воля твоя". Відомо, що багато представників ліберального руху займались просвітницькою діяльністю, вбачаючи у цьому можливість морального пробудження народу. Поділяючи таку точку зору, Г. Галаган запропонував почати видання творів для народного читання та творів П. Куліша, але якщо перша пропозиція знайшла підтримку і схвалення української інтелігенції як така, що "може вважатися зручним способом виховання", то друга – викликала невдоволення як "справа несуттєва". Про це свідчить лист того ж А. Рігельмана, де він досить різко вказує на необхідність утриматись від друкування творів П. Куліша: "Я б не бажав, щоб його книга потрапила до рук простих людей. І кожен, хто любить спокій і не збирається викликати потрясіння не побажає цього". Варто відзначити, що такі погляди поділяли чимало представників інтелігенції і багатих землевласників, заможних людей інших верств. Всі вони неодноразово дорікали Г. Галагану за його "крайній лібералізм". До щедрого благодійника звертались не тільки за матеріальною допомогою, але й за порадою. Так, А. Метлицький радився з ним щодо орфографії, формату і друку деяких книжок, розмірковував над введенням нових букв. У свою чергу Г. Галаган не лишався осторонь проблем, що повсякденно хвилювали прогресивних діячів просвітницького руху. Так, у листі від 21 грудня 1864 р. він радив М. Максимовичу припинити поки що друкувати абетки для народних шкіл і пропонував подумати над можливістю придбання інших навчальних посібників. Характерною особливістю меценатської діяльності поміщика-українофіла було те, що йому вдавалось поєднувати допомогу закладам освіти, медицини та культури з готовністю завжди підтримати конкретних людей. Так, бажаючи виручити М. Маркевича із скрутних обставин, в які той потрапив через значну заборгованість, Г. Галаган відважився на рішучий і водночас ризикований крок. У 1848 р. він узяв в оренду терміном на 6 років маєтки М. Маркевича, що знаходились у хуторах Жадків, Воронівка, Коропці, селах Гмирянці, Колісниках, Городні Прилуцького повіту, а також землі в Ічні, з цукровим і винокурним заводами, млином, шинком і різними господарськими будівлями. У названих населених пунктах йому належали 168 осіб чоловічої статі. За умовами оренди Галаган мав сплачувати Маркевичу по 4000 крб. щороку, що за шість років становило 24000 крб.. Крім того, у 1855 р. він сплатив Московській опікунській раді борг у сумі 16500 крб. за кредит, взятий М. Маркевичем. З огляду на те, що поміщицьке господарство в цілому, і маєтки Г. Галагана зокрема, наприкінці 50-х рр. XIX ст. переживали далеко не найкращі часи, такий вчинок ілюструє благородство натури молодого поміщика, для якого надавати допомогу тим, хто її потребує, стало чимось звичним і життєво необхідним. Г. Галаган належав до ліберального дворянства. Так, завдяки його діяльності Прилуччина перетворилася на своєрідний "осередок культурно – демократичного спрямування, в чому неабияку роль відіграв Г. Галаган. Андроник Степанович, що був вихованцем і директором Колегії Павла Галагана, згадує у своїх спогадах винятковий епізод. Під час революції селяни спалювали не тільки панські будинки, а й багатющі книгозбірні й мистецькі колекції. У Сокиринцях такого варварства не було: "Галаган зробив дуже багато доброго для сокиринців, так що пам'ять його там шанують і досі".

Сказано багато добрих слів на адресу Галагана із приводу його участі у підготовці та виробленні положень проведення реформи по звільненню селян. Після реформи 19 лютого 1861 року Галаган запроваджував її положення в Чернігівській губернії, допомагав улаштувати побут селянських господарств за нової ситуації. Відомо, що основу економіки держави у 19 ст. становили середні за розміром поміщицькі господарства. До таких належав і маєток Галагана, який на 1835 р. сягав 7 тис. дес. землі, де проживало 8 тис. кріпосних селян. Ще в молодому віці він постійно цікавився станом господарства, що належало його матері Катерині Василівні, прагнув зрозуміти суть і причини кризи в маєтку. На його думку, одна з них полягала у відсутності професіоналізму і безвідповідальності окремих управителів. Це був не юнацький максималізм, а вимоги часу. Галаган наголошував на необхідності розширення посівних площ під зернові культури. Показовим є приклад з Лебединської економією, де протягом чверті століття посіви було збільшено майже вдвічі. Зміни, що сталися у пореформений час, свідчать про підприємницький, капіталістичний характер землеробства у галаганівських маєтках. Незважаючи на фінансово – економічну кризу 60-х рр., цьому поміщику вдалося перебудувати систему господарювання за короткий час, частково стабілізувати і фінансовий стан, а вже на поч. 70-х рр. повною мірою проявилась ефективність і доцільність раніше обраних пріоритетів у процесі переходу господарства на нові економічні засади. Ці факти дають підстави зробити висновок про те, що незважаючи на значне скорочення виробництва або й повну ліквідацію, вочинно-поміщицькі підприємства (до них належали і галаганівські) все ж відіграли значну роль у поширенні й поглибленні товарно-грошових відносин, формуванні ринку, зумовили удосконалення спеціалізації господарств, зміцнилиши економічні зв'язки як в Україні, так і за її межами.

Отже, можна стверджувати, що в особі поміщика Галагана Чернігівський та Полтавський край отримали завзятого, енергійного, і водночас вдумливого господаря. Окремої розмови заслуговує діяльність Південно-західного відділу Російського Географічного Товариства, яке очолював Григорій Галаган. 2 березня 1874 року зусиллями членів товариства було проведено перший перепис населення міста Києва, ще раніше Житомира. У серпні за ініціативи цієї організації відбувся Археологічний з'їзд, у його роботі взяли участь відомі вчені - М. Костомаров, І. Срезневський, В. Хвойка, М. Драгоманов. Відділ видав два томи своїх "Записок", "Історичні пісні українського народу" Антоновича і Драгоманова. Від дня заснування Київського відділення імператорського географічного товариства він був його головою; до кінця життя залишався членом Київської археографічної комісії та ряду інших наукових об'єднань.

Дореволюційна література і довідники, зокрема енциклопедія Брокгауза, кваліфікують його як російського громадського діяча. Це дійсно так. Він, як представник російського дворянства, був вихований на російській культурі. Між тим, об'єктивно діяльність Григорія Павловича спрямовувалась на користь України. Про це свідчить і зроблене ним, і зв'язки з Т. Шевченком, В. Лисенком, В. Тарновським, і етнографічні уподобання, і всіляка підтримка ним української культури.

Характеризуючи переважно майновий стан Галаганів, документи засвідчують і соціальний престиж власників маєтків, їхнє високе суспільне становище. Як на

<< СТОР. 9

его мужики не убили» та схвалює те, як господарює його двоюрідний брат Михайло Маркевич у маєтку в селі Васківці Прилуцького повіту («...в Васковцах на что приятно смотреть – это что у него крестьяне очень хорошо живут»). Разом з цим для Г. Галагана залишаються сповненими значущості зовнішні атрибути покірності селян, передусім дворової челяді, своїм панам. Як-от, на початку серпня 1840 р. Галагани повернулися до Сокиринців раптово, їх ніхто не очікував й не зустрічав, й молодик жалкує: «Столь приятная, живая и даже чувствительная минута встреч всех дворовых людей у ворот, за воротами, у крыльца. Эта прекрасная минута утрачена!» Загалом проблема комунікації з селянами стає все вагомішою для Г. Галагана відповідно до його дорослішання й на останніх сторінках «Журналу», де описано події з серпня 1840 до початку червня 1841, коли він живе у маєтку, є однією з основних. Ще більше, її вирішення було одним з важливих складників процесу самоідентифікації цієї людини. Насамперед, селянське питання для юного Григорія Галагана – це питання не лише соціальне, воно сполучено із пошуками його власної національної ідентичності та формуванням уявлень про історичний шлях України, хоча б за доби Гетьманщини. Нерідко у щоденникових записках він порівнює селян української та російської частин імперії, причому останніх майже ніколи не називає «великоросами», найчастіше – «русскими», іноді – «москалями». Зокрема, стверджуючи, що у поведінці українців проглядає гідність, відсутня у росіян, робить висновок: «Это остаток прежней их независимости...»; міркуючи про поширення в українському православ'ї культу Богородиці, відносить це до впливу європейської традиції та пов'язує із шанобливим ставленням до жінки: «Какой-нибудь москаль, христианский идолопоклонник, думает и убежден, что женщина не есть такой же человек, как он. Нельзя не сказать, что в Украине женщина находится гораздо в большем уважении. Даже в прежние времена, когда козак умирал, то ближайшим наследником его имени была жена...» Поряд з цими пошуками національного, де поняття «національне» та «народне», власне, є синонімічними, майбутньому спадкоємцю статків Галаганів було дуже важливо завоювати симпатію селян. Таким безкорисно-корисливим бажанням він послуговувався, намагаючись допомогти найбіднішим селянам Сокиринців. Із записів у щоденнику, зроблених, коли, закінчивши навчання, Г. Галаган майже рік мешкав у Сокиринцях, можна дізнатися, серед іншого, про наступне: «14 марта. Сегодня для меня счастливый день. Я начал то, что давно предполагал сделать, именно: употребить все мои деньги, данные маменькою, – 161 руб. и 30 коп. – на помощь бедным мужикам...»; «4 апреля. Уже человек 14 получили от маменьки деньги взаймы на покупку волов, для последних 5-и человек я просил маменьку, чтобы она взяла из денег, отложенных для меня...» Але цікаво відмітити: попри те, що автор «Щоденника» неодноразово висловлює своє ставлення до селянства, часом – ідеалістичне, часом – занадто прагматичне, він дуже рідко споминає про дворових – тобто слуг, котрі безпосередньо жили у маєтку, своє присутністю забезпечуючи його життєдіяльність. Згадки про дворових з'являються лише з особливої нагоди – це смерть когось з них, весілля

або той випадок, що для Г. Галагана слугував іспитом на спроможність виконання своєї соціальної ролі – власника людей. Він вирішив покарати одного зі слуг, кондитера Михайла, за пияцтво та невігластво, але після кількох ударів, завданих тому, наказав припинити порку: «...мне стало так больно, что я сказал – довольно, а сам ушел. Мною овладело самое неприятное чувство отвращения от себя и от других». Смерть окремих слуг викликає у нього особливі почуття тоді, коли він ці події безпосередньо пов'язує із власними переживаннями. При звістці про смерть конюха Олександра Г. Галаган картає себе за те, що колись дав йому ляпаса, побачивши п'яним; дізнавшись, що у Сокиринцях помер старий Матвій, він співвідносить життя цієї людини з історією маєтку: «Он помнил, еще когда старый дом не строился, потом как он был выстроен, как стоял 45 лет и наконец и его оставили и перешли в новый! «Одни дубы, – говорил он, – как были давно-давно, так и теперь!» Але особливі емоції викликає у автора «Журналу» історія самогубства 25-річної селянки, котра наклала на себе руки серед сокиринського парку (запис від 9 грудня 1840 р.). Він прагне зрозуміти, що слугувало поштовхом для цього вчинку: «Что внушило такую твердую решимость этому несчастному существу? Что, если она была умна и не могла сносить ужасного рабства, в котором находилась?..» Важливою сторінкою буденного життя панського маєтку у сприйнятті 22-річного Г. Галаган були його стосунки із дівчатами селянками. У щоденнику вміщено опис кількох варіантів таких взаємин – від інтрижки з покоївкою до щирої закоханості у селянку з Сокиринців. Сокиринський панич повсякчасно балансує між загальнолюдськими етичними установками та успадкованим від оточення «правом господаря» – правом на сексуальну експлуатацію, яке дозволяє молодіку, котрий приїхав до маєтку родичів (у «Журналі» це Василь Васильович Гудович, двоюрідний брат автора), просити привести йому з села дівку, а самому молодому хазяїну – позбавити цнотливості сільську дівчину, навіть не отримавши від цього задоволення: «мне достали одну нашу девку Мотрю, которая вполне ни рыба, ни мясо, я имел глупость лишить ее девственности...» У той самий час, спілкуючись з дівчиною на ім'я Оксана, котра йому дуже сподобалась, і усвідомлюючи її беззахисність, Г. Галаган проявляє людяність, зумівши побачити в «дівці» особистість, яка потерпає від свавілля: «...она, вставши со своего места, начала ломать руки и стонать, несмотря на все мои увещания. Мое сердце перевернулось, я на нее уже не смотрел как на девку, а смотрел с уважением, с восхищением. Сколько чувств, глубоких чувств оскорбленной чести я в ней увидал сжатым от полноты чувств сердцем я еще раз ее поцеловал в прекрасные глаза и ушел» Найінтимніші записи у щоденнику присвячено стосунками Григорія Галагана із дівчиною на ім'я Тетяна, що тривали півроку, з грудня 1840 р. до від'їзду його у закордонну подорож на початку червня 1841 р., і вмістили у себе весь спектр того почуття, що ми звемо «пристрастю»: «... я в каком-то чаду, в блаженном чаду! Меня занимает одна Татьяна, везде она, во всем она Как я ее люблю! Думал ли я, что я так люблю ее». Спостерігаючи перебіг цього любовного роману, бачимо, як миттєво дорослішає Г. Галаган, як стають більш глибокими, більш

драматичними його почуття, його світосприймання. Він зізнається самому собі, що наляканий силою свого кохання та намагається умотивувати його: «...я, любя до страсти все украинское, имею в ней единственный источник столкновения с национальностью». Таким чином, можемо констатувати, що вміст юнацького щоденника представника української знаті XIX ст. Григорія Павловича Галагана підтверджує значний інформативно-джерельний потенціал цього різновиду еґо-документів, дозволяючи, хоча б до певної міри, реконструювати світ почуттів і переконань молоді людини елітного соціального прошарку, зокрема, й у зображенні повсякденності панського маєтку Лівобережної України другої чверті XIX ст. Можна пересвідчитися, що садибний побут у сприйнятті автора «Журналу» змальований як іділія. Хоча, завдяки тому, що часовий обсяг щоденникового нарративу охоплює п'ять років, можна побачити, як цей ідилічний образ змінюється, трансформується, передусім відповідно до того, як ускладнюється уявлення автора про стосунки між поміщицтвом і селянством. Панський маєток постає у «Журналі» Г. Га-

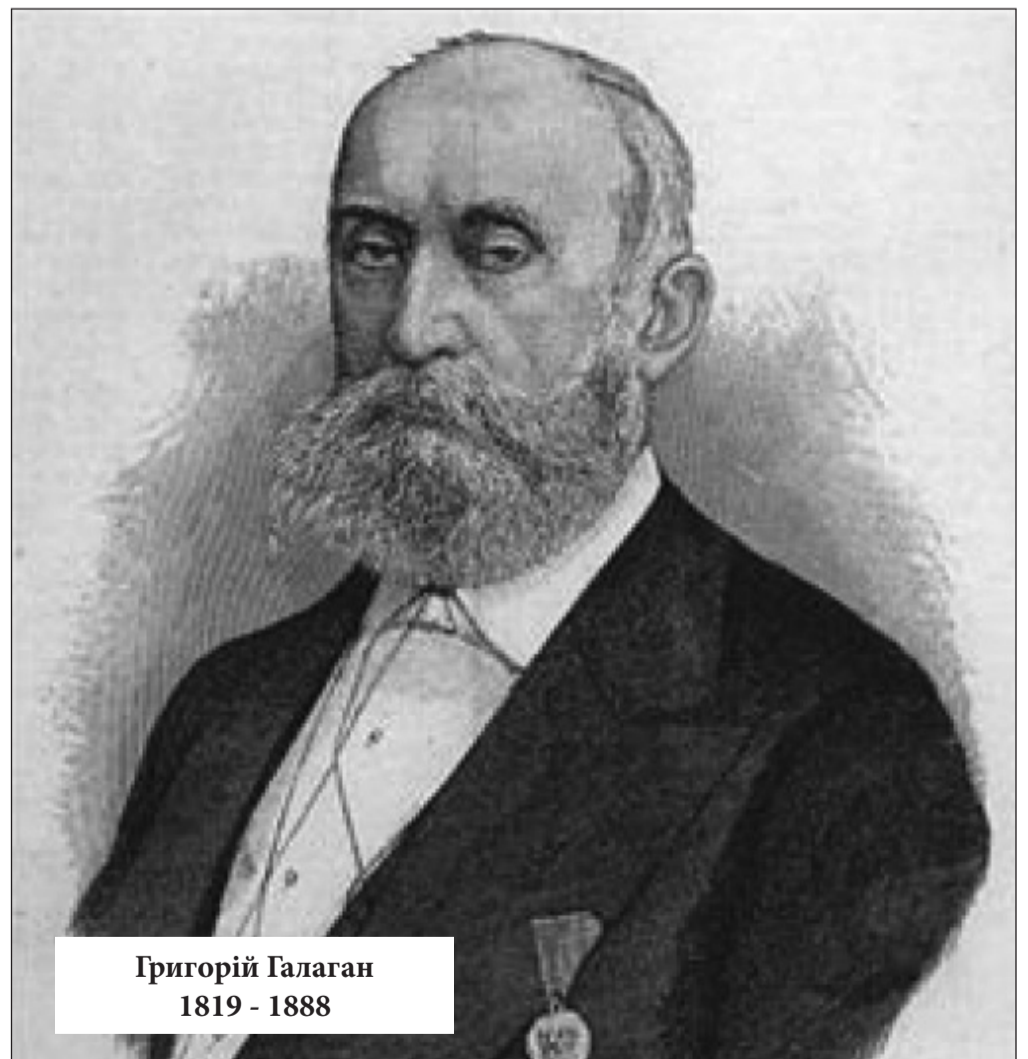
лагана як середовище комунікацій регіонального дворянства, ми можемо побачити, як саме функціонувала ця соціокультурна мережа. Водночас маєток виявляється презентований як осередок виявлення соціальної, національної, особистісної ідентичностей українського дворянина, котрий лише починає свій життєвий шлях.

«Всеосяжна критична біографія Г. Галаган належить майбутньому. Лише з плином часу буде можливо зробити точні підрахунки всього, що внесено покійним у біжуче життя російського суспільства, особливо його рідного краю», - писалося в одному з некрологів. Але впродовж двох десятиліть ніяких спроб саме такої всеосяжної біографії видатного освітянського діяча і мецената не робилося. Ще рядки з одного некролога: «На прикладі створення Колегії ми бачимо, що може бути зроблено в нашому суспільстві людиною високого державного і соціального становища, що має великі матеріальні засоби і одушевлена прагненням суспільного блага». Сьогодні, на жаль, в Україні мало людей такого становища, що мав Галаган, піднялися до його рівня.

Л.Мащенко

Зустріч з нащадком роду Ламздорфів-Галаганів Ігнатенком А.С. біля галаганівського дуба в с. Піски.

Григорій Галаган
1819 - 1888

